

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI**

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ

TANJU ÖZDEMİRDEN
DAİRE BAŞKANI
ŞUBAT 2026

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

Türkiye Su Ürünleri Yetiştiriciliği Sektörü: Mevcut Durum ve Gelecek Vizyonu

Sürdürülebilir Büyüme, Stratejik Planlama ve Küresel Liderlik

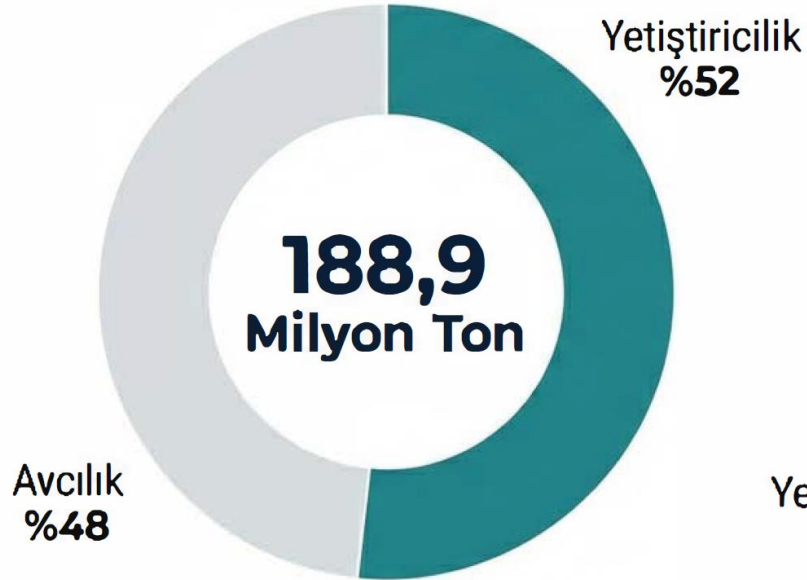

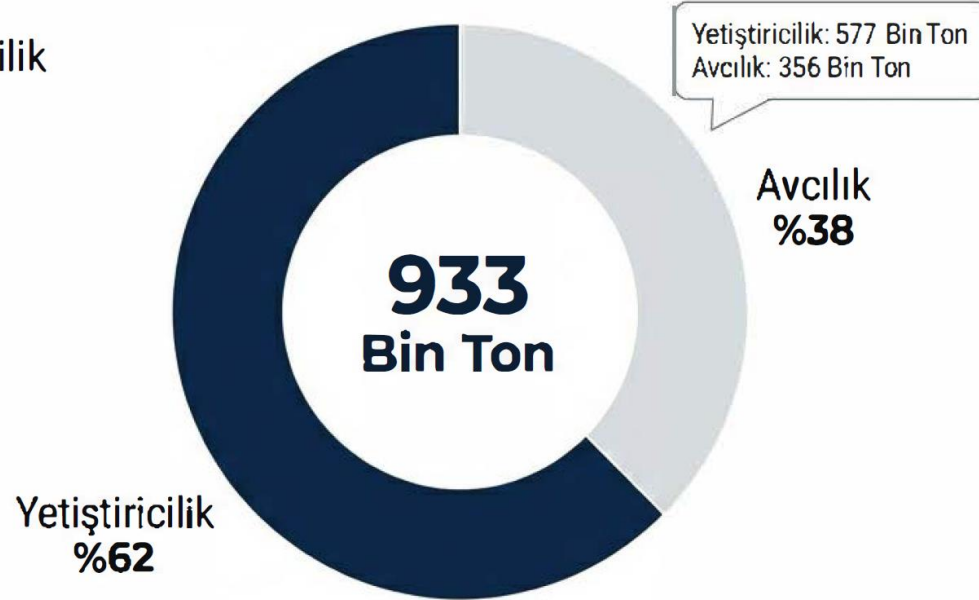
Avcılıktan Yetiştiriciliğe Geçiş

Türkiye su ürünlerinde sanayileşme sürecini tamamlamış ve yetiştiriciliği ana üretim modeli haline getirmiştir.

Dünya Geneli (FAO 2023)

Türkiye (TÜİK 2024)

DOĞAL KAYNAKLAR VE BİYOÇEŞİTLİLİK

DENİZ ALANI

4 Deniz, ~24,6 Milyon
Hektar Alan. 530 Tür.

İÇ SULAR

200 Doğal Göl, 1.074
Baraj Gölü. 380 Tür.

AKARSU AĞI

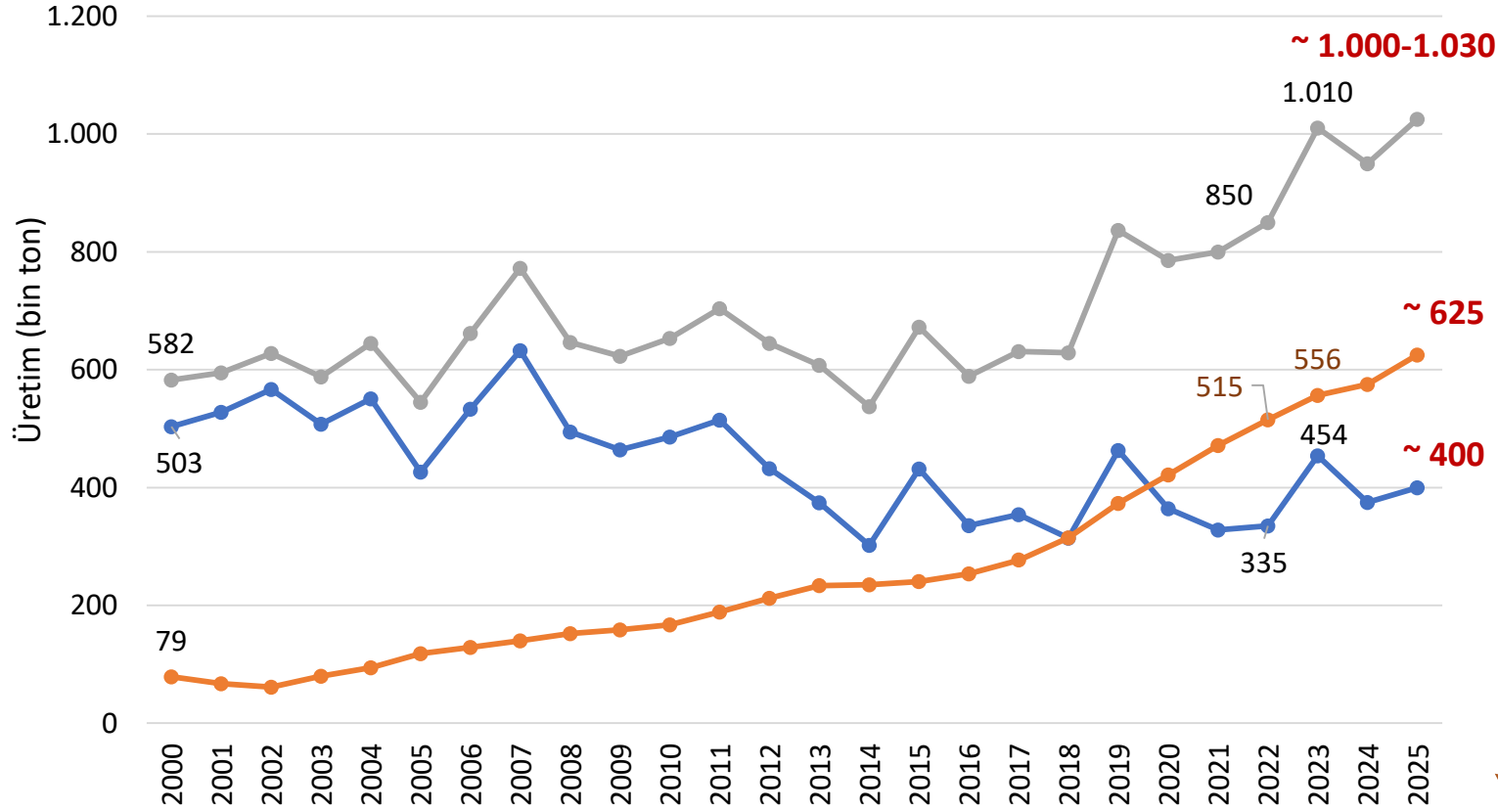
177.714 km
Akarsu Ağı.

- Ticari Değeri Olan Tür Sayısı: ~100
- Bu zengin kaynak yapısı, üretim kapasitesinin sürdürülebilir artışı için gerekli altyapıyı sağlamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Su Ürünleri Üretimimiz

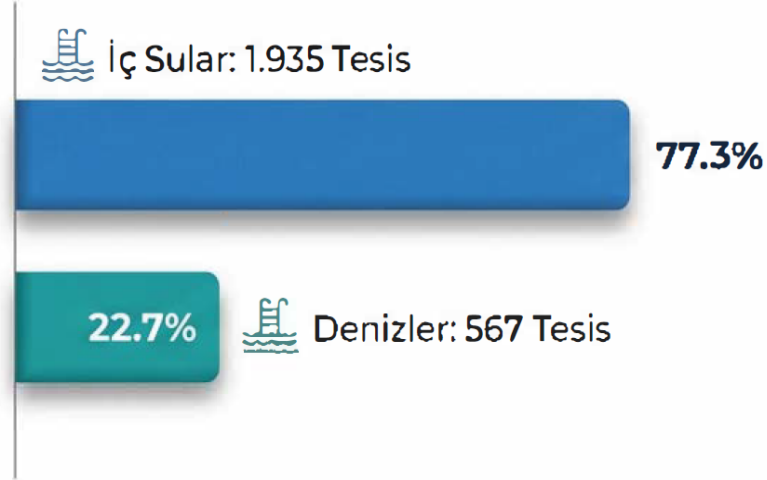

Yetiştiricilik
üretimindeki
planlı artış
sürüyor.

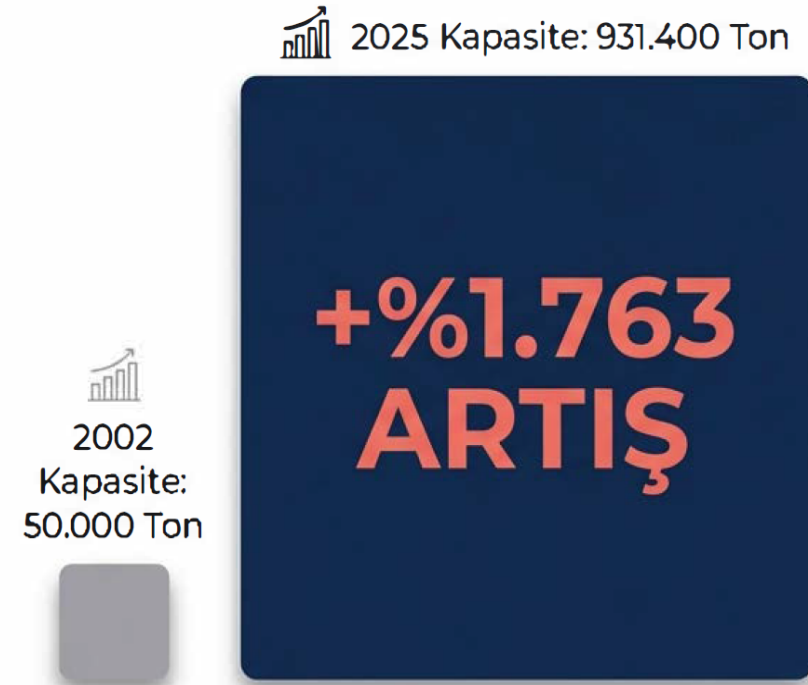
Kapasite Süreci

Tesis Dağılımı (Toplam 2.502)

Ayrıca 146 Kuluçkahane (51 Deniz, 95 İçsu)

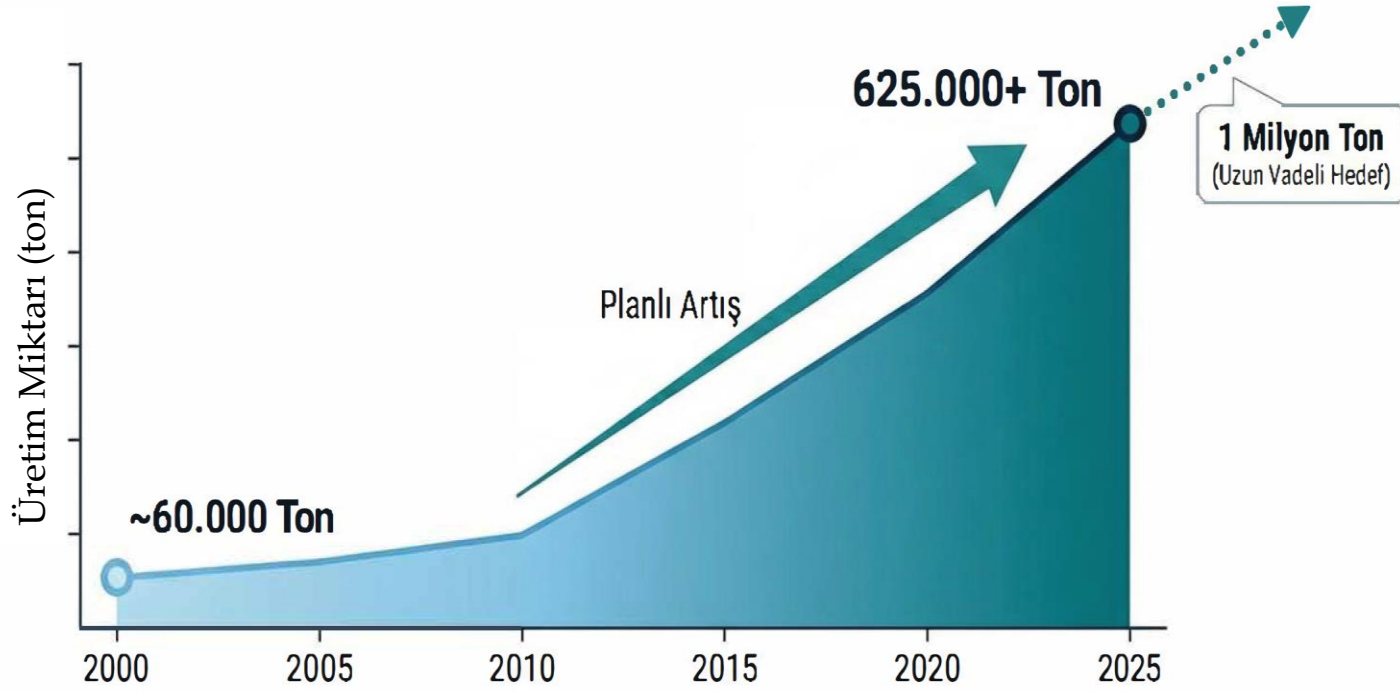
Kapasite Artışı (2002 - 2025)

2002-2025 Yetiştiricilik Üretim Miktarı

Yetiştiricilik üretimi, son çeyrek asırda 1 O kattan fazla artış göstererek sektörün lokomotifi olmuştur .

ÜRETİM MİKTARLARI

LEVREK

%29 Pay

149 bin -> 175 bin ton

ALABALIK (İÇSU)

%30 Pay

126 bin -> 185 bin ton

ÇİPURA

%27 Pay

110 bin -> 165 bin ton

TÜRK SOMONU - YÜKSELEN YILDIZ

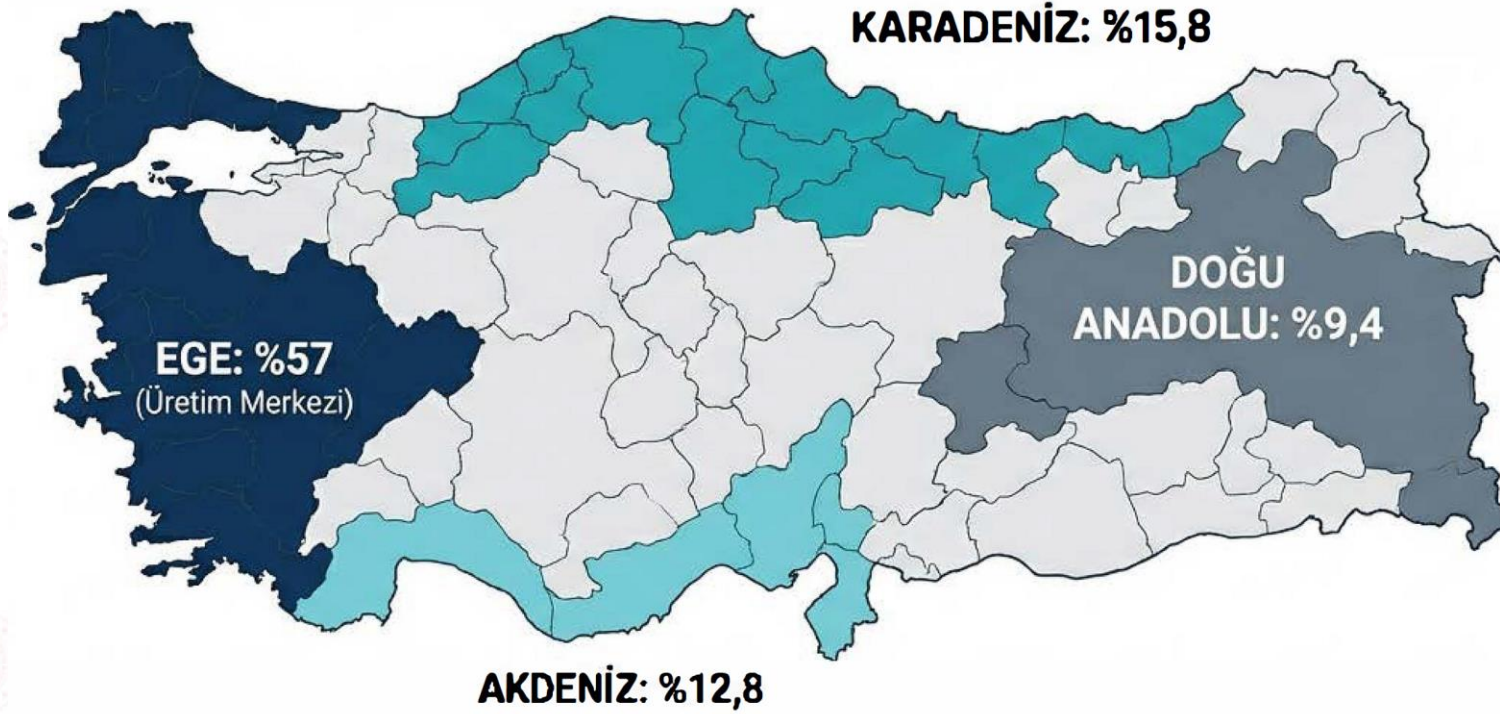
**18 bin tondan ->
75 bin tona**

Rekor büyüme ve ihracat başarısı.

Diğer türler (Deniz Alabalığı, Orkinos, Midye) toplam %14 paya sahiptir.

Üretimin Bölgesel Dağılımı

Üretim coğrafi olarak çeşitlenmiş, farklı su sıcaklıkları farklı türlerin (Alabalık, Türk Somonu, Çipura, Levrek) üretimine olanak sağlamıştır.

Türkiye'nin Dünyadaki Konumu

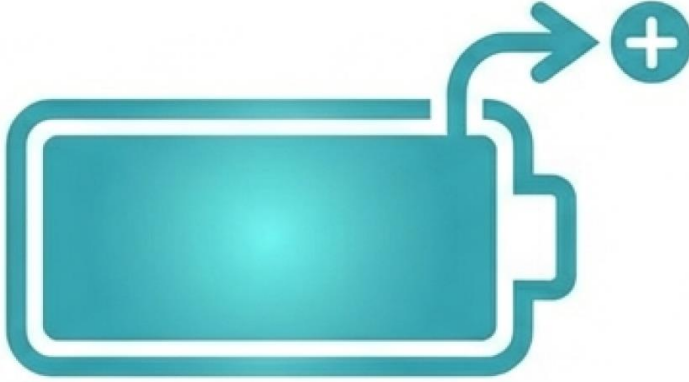

- **Avrupa Birliği Liderliği:** Su ürünleri yetiştiriciliğinde AB ülkeleri arasında **1. sıradayız.**
- **Dünya Liderliği:** Çipura ve Levrek üretiminde **dünya lideri.**
- **Yeni Başarı:** 2023 itibarıyla Gökkuşáğı Alabalığı üretiminde de **dünya birinciliğı.**
- **Dünyada 17. sıradayız.**

Bu başarı tesadüf değildir; üreticimizin emeğı ve doğru politikaların sonucudur.

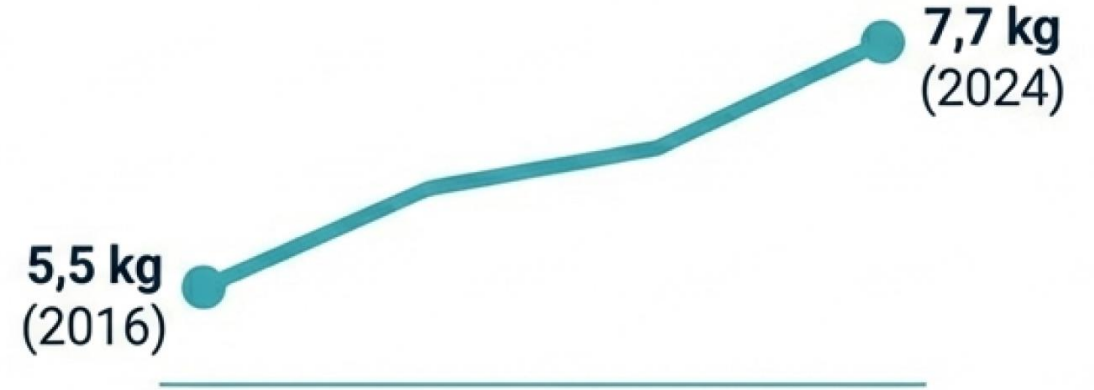

KENDİNE YETERLİLİK

%100+ Kendine Yeterlilik Oranı
(2020'lerde %120+ seviyesinde).

KİŞİ BAŞI TÜKETİM

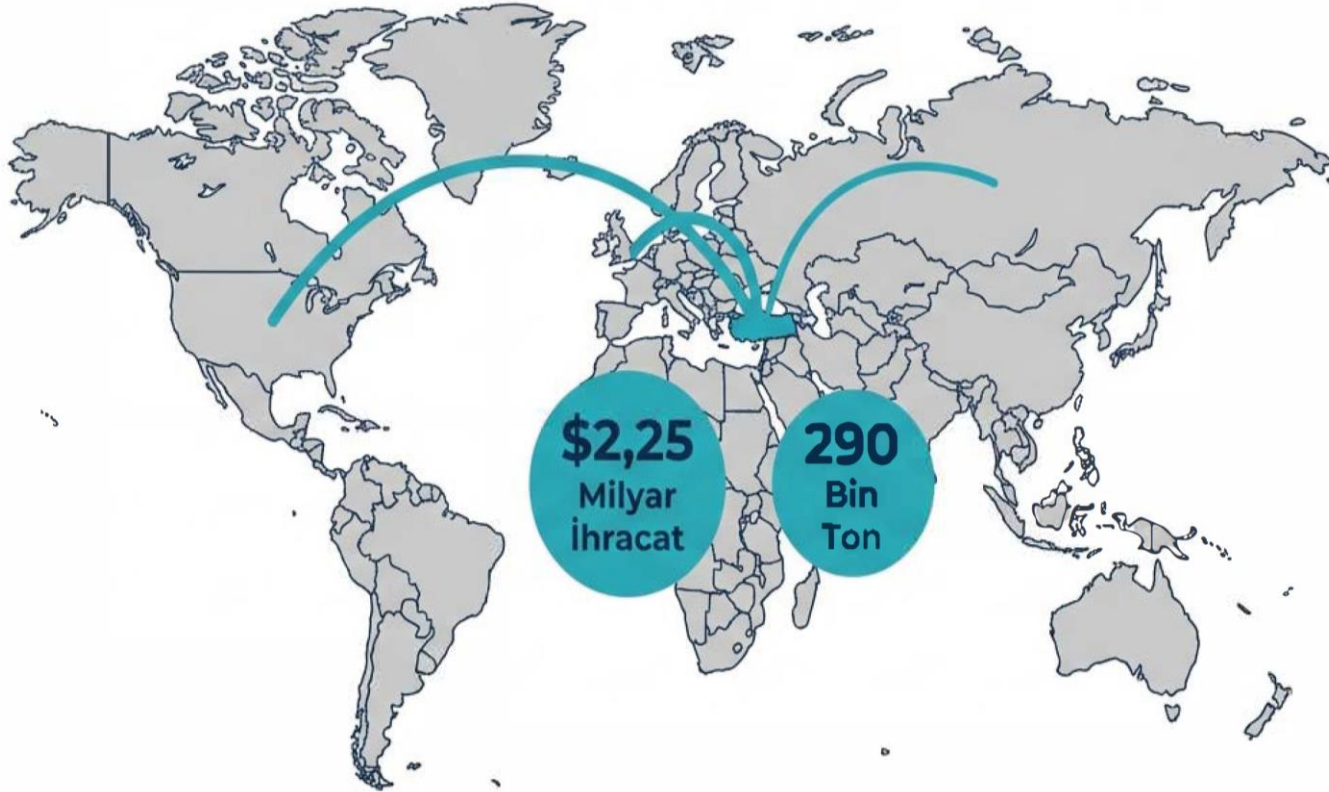

Tüketim istikrarlı artış göstermektedir.

İhracat odaklı büyürken iç pazarın ihtiyacı eksiksiz karşılanmaktadır.

DIŞ TİCARET

PAZAR ANALİZİ

- **Ana Pazar:** %41 AB Ülkeleri
- **Hedef Ülkeler:** Rusya, İtalya, Yunanistan, Hollanda, İngiltere, ABD
- **Top Ürünler:** Levrek (%29,7), Türk Somonu (%22), Çipura (%20,7)

İhracat Şampiyonları (Değer)

- **1. Levrek:** 667 Milyon \$
- **2. Türk Somonu:** 504 Milyon \$
- **3. Çipura:** 466 Milyon \$

Dış Ticaret Dengesi:

- ➔ **İhracat:** \$2,25 Milyar (290 Bin Ton)
- ➔ **İthalat:** \$376 Milyon (142 Bin Ton)

MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

Kiralama Yönetmeliği

Denizlerde olduğu gibi iç sularda da kiralama süreleri 15 yıla çıkarılacak.

Atıl Kapasite Yönetimi

Kapasitesini kullanmayan tesislerin projeleri revize ediliyor. Su alanları aktif üretime kazandırılıyor.

İzleme ve Yeni Yönerge

İzleme sistemlerinin kurulması, yeni yönergeyle müracaatlarda şeffaf, objektif puanlama sistemi

ÜRETİME AÇILAN VE AÇILABİLECEK ALANLAR

Tamamlanan Çalışmalar:

- Karadeniz (Zonguldak):
36.000 Ton
- Akdeniz (Hatay):
45.000 Ton
- 9 Barajda
50.000 Ton

Yumurta ithalatı, Balıklandırma ve Islah

Alabalık yumurta ithalatı (2025): 360 milyon adet (10 Milyon \$).
Hedef yerli üretimle bağımlılığı azaltmak.

Balıklandırma ve Islah

8 adet su ürünleri üretim istasyonları ve AKSAM'da 84 milyon yavru üretimi (Kalkan, Lahoz, Mersin balığı, Çipura, Levrek, Granyöz, Sazan, Şabut, Abant Alası) kaynaklara bırakılmıştır.

Şanlıurfa ve Elazığ/Keban istasyonlarında genetik ıslah projesine başlandı.

Üretim Planlaması

Kontrolsüz büyümeyi önlemek ve arz-talep dengesini korumak.

Kapsam

Üretimin %98'i planlama
dahiline alındı (Levrek,
Çipura, T. Somon, Alabalık).

2025 Kotaları (Asgari - Azami)

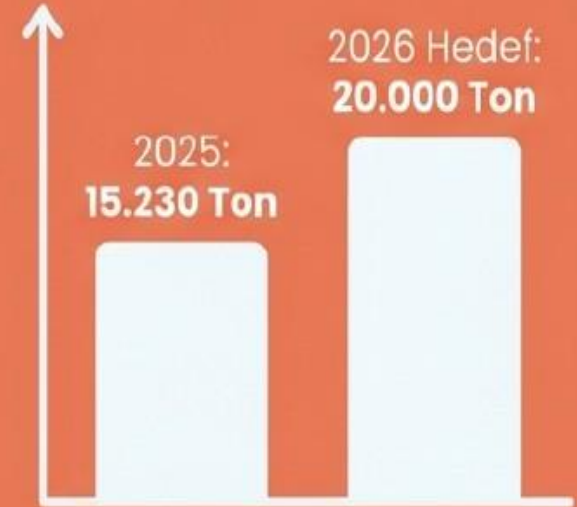
Alabalık	137-236 bin ton
Levrek	105- 183 bin ton
Çipura	95-165 bin ton
Türk Somonu	62-98 bin ton
Akdeniz Midyesi	-29 bin ton

Hedefler

- Fiyat istikrarı
- Atıl Kapasitenin Üretime Kazandırılması
- Sürdürülebilirlik

Sözleşmeli Üretim

Pazar ve Fiyat Garantisi
Modeli

Yükselen Değer: Türk Somonu Başarı Hikayesi

Soğuk sulardan dünya sofralarına

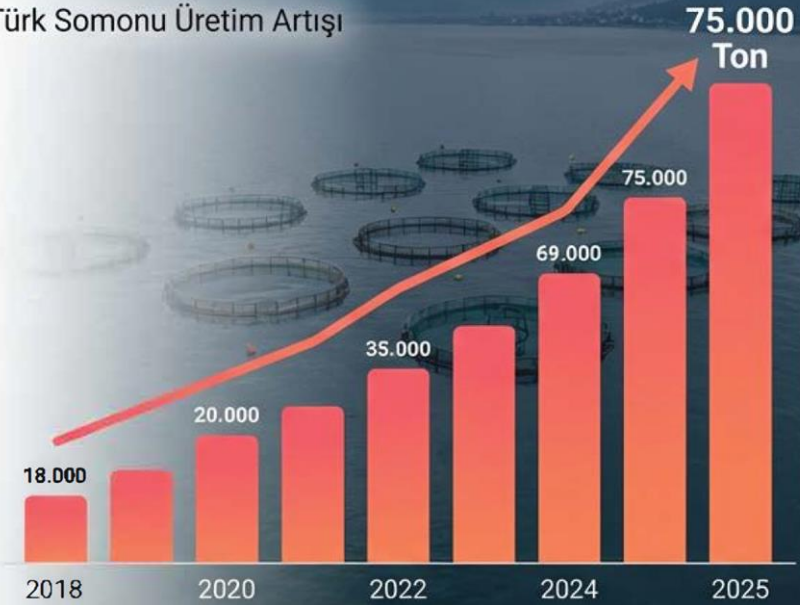
Üretim Artışı
18.000 Tondan 75.000 Tona

İhracat Değeri
~495 Milyon \$

Sıralama
İhracatta En Değerli 2. Ürün

Pazar Payı
Toplam ihracat değerinin %22'si

Türk Somonu Üretim Artışı

YENİ MARKA DEĞERİ: “TÜRK HAVYARI”

2028 STRATEJİK HEDEFLERİ:

- Mersin Balığı Üretimi: 20.000 Ton
- Havyar Üretimi: 100 Ton
- İhracat Hedefi: 10.000 Ton

Mevcut Durum: 2,5 Milyon Dolar İhracat Başladı.

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

Yeni Kuluçkahane Yatırımları

Bandırma Çift Kabuklu Kuluçkahanesi (2026). 10 milyon yavru midye kapasitesi.

Üye Olunan Uluslararası Kuruluşlar ve Taraf Olunan Sözleşmeler

Organizasyonlar	Üyelik Tarihi
FAO	1948
GFCM	1954
OECD	1960
BSEC	1992
CITES	1996
ICCAT	2003
EUROFISH	2004
CACFish	2011

Birleşmiş Milletler
Gıda ve Tarım Örgütü

GFCM
Akdeniz Genel Balıkçılık
Komisyonu

İktisadi İşbirliği ve Gelişme
Teşkilatı

Nesli Tehlike Altında Olan Yabani
Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası
Ticaretine İlişkin Sözleşme

Atlantik Ton Balıklarının Koruma
Uluslararası Komisyonu

Karadeniz Ekonomik İşbirliği

Avrupa Balıkçılık Teşkilatı

Orta Asya ve Kafkaslar Bölgesel
Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği
Komisyonu

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

TEŞEKKÜR EDERİM

#ÜretiminÜreticininYüzyılı